

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Gezinshuis CariCon, Geesteren

Toezicht Jeugdigen in Jeugdhulp (JIJ)

Utrecht, april 2024

Rapport Gezinshuis CariCon

De hulpaanbieder aan het woord

Op deze punten uit het rapport zijn we trots:

Sinds 2021 hebben we ons gericht op meer dialoog in alle relaties. We bieden betrouwbare begeleiding aan de kinderen, creëren een loyale context waarin ze openlijk loyaal kunnen zijn aan hun oorsprong en zien hen groeien in zelfvertrouwen. Vennoten en medewerkers bieden warmte en ontspanning, erkend door ouders die blij zijn dat hun kind hier (tijdelijk) woont. Meerdere keren vonden gedeeltelijke of volledige gezinsherenigingen plaats en vonden langdurig thuiszitters met succes de weg terug naar het onderwijs. Oudergesprekken normaliseren het contact. De landelijke omgeving en de dieren zijn waardevolle hulpbronnen die vertrouwen helpen herstellen.

Met deze punten uit het rapport gaan we aan de slag:

De trapleuning en de wasbak zitten weer vast. Die ene slaapkamer ruikt weer fris. We zoeken op korte termijn een passend cliëntvolgsysteem waarmee een aantal verbeterpunten efficiënt aangepakt gaan worden: denk hierbij vooral aan up-to-date hulpverleningsplannen met heldere doelen, risicobeheer, incidentmeldingen, en feedbackmogelijkheden voor kinderen en hun ouders (leefklimaatonderzoek). Toegepaste methodieken en zorgvisie worden meer expliciet gemaakt en de medewerkers hierin geschoold (o.a. de meldcode). Alle VOG's worden aangevraagd vóór aanvang van nieuwe dienstverbanden.

Wat gaan jeugdigen en ouders hiervan merken?

De doorgevoerde verbeterpunten leiden tot meer structuur, voorspelbaarheid en regelmaat, waardoor plannen, doelen en methoden duidelijker worden voor zowel ouders als kinderen. Er is ruimte voor maatwerk en individuele aandacht, en indien verantwoord, afbouw van maatregelen. De rolverdeling tussen gezinshuisouders en vaste medewerkers wordt afgestemd op individuele behoefte naar nabijheid. Steeds met oog voor de primaire loyaliteit van elke kind. Dit hele proces is iteratief en zal bijdragen aan verdere professionalisering, een veiliger leefomgeving en de kwaliteit van zorg verbeteren.

Conclusie van de inspectie

De inspectie constateert dat vier van de getoetste normen grotendeels aan de norm voldoen, op vijf normen is verbetering noodzakelijk. De inspectie verwacht dat CariCon de verbeterpunten vertaalt in een verbeterplan met concrete maatregelen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen, inclusief termijnen waarbinnen deze maatregelen geïmplementeerd zijn. Het plan wordt getoetst op volledigheid, ambitie en realisme. Op basis van dit plan bepaalt de inspectie het vervolgtoezicht.

1 Inleiding

In februari 2024 voerde de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: Inspectie) onaangekondigd toezicht uit bij Gezinshuis CariCon te Geesteren.

Aanleiding

De aanleiding van het toezicht was dat Gezinshuis CariCon, buiten een nieuwe toetredersbezoek in 2016, een relatief onbekende jeugdhulpaanbieder was voor de inspectie. Doel van het toezicht was om te bepalen of Gezinshuis CariCon verantwoorde hulp biedt.

Opzet van het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van het toetsingskader; Het JIJ-kader. Dit toetsingskader bestaat uit drie thema's: ontwikkelingsgerichte hulp, de deskundige hulpverlener en goed bestuur. De inspectie heeft uit deze thema's verwachtingen geselecteerd voor het toezicht.

Het volledige toetsingskader is te vinden op:

www.igj.nl/publicaties/toetsingskaders/2021/01/05/het-jij-kader.

Beschrijving Gezinshuis CariCon

CariCon Gezinshuis is een vennootschap onder firma (vof) en staat bij de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 62740474. De twee vennoten bieden vanaf april 2015 opvang en begeleiding aan maximaal zes jeugdigen. De vennoten hebben zelf drie volwassen kinderen die niet meer thuis wonen. Een zoon woont op het terrein van CariCon.

De hulpverlening en begeleiding aan de jeugdigen wordt verleend op basis van de Jeugdwet. De doelgroep zijn jeugdigen van 4 tot 18 jaar met complex trauma, hechtings- of angstproblematiek of autisme. Momenteel wonen zeven meisjes in het gezinshuis. Dit heeft te maken met een nieuwe instroom en een verwachte uitstroom op korte termijn. De huidige jeugdigen hebben de leeftijd tussen 9 en 17 jaar. De jeugdigen zijn geplaatst door de lokale teams van de gemeenten Wierden en Apeldoorn en de gecertificeerde instellingen Jeugdbescherming Overijssel, Jeugdbescherming Gelderland en Leger des Heils. Twee jeugdigen verblijven vrijwillig, een jeugdige met voogdij en vier jeugdigen met een ondertoezichtstelling (OTS). De aanbieder heeft op het moment van toezicht een contract met Samen Twente voor jeugdhulp met verblijf. Verder wordt de hulp aan jeugdigen van buiten de jeugdhulpregio geboden via individuele maatwerk overeenkomsten met de plaatsende gemeenten. Tot 2021 was CariCon aangesloten bij gezinshuis.com. Gezinshuis.com deed geen gesprekken met gemeenten en voor andere zaken had CariCon gezinshuis.com niet meer nodig. CariCon heeft het Keurmerk Gezinshuizen.

Het gezinshuis staat op een groot terrein aan een doorgaande weg in een landelijke omgeving. Er zijn IJslanders (specifiek paardenras) en honden. Het pand is in tweeën gedeeld: het gezinshuis is door een tussendeur afgescheiden van de privéruimtes van de vennoten. CariCon biedt paardrijinstructie en paardencoaching aan de jeugdigen.

De vennoten en vijf begeleiders bieden de dagelijkse zorg en begeleiding.

Een van de vennoten is pedagogisch geschoold (post-hbo) en heeft ruime ervaring in de jeugdhulp. Zij houdt zich bezig met de administratie, instroom, contacten met ouders en plaatsers. De andere vennoot is van oorsprong werktuigbouwkundige en is sinds 2020 pedagogisch geschoold (post-hbo). Hij houdt zich bezig met praktische zaken zoals het rooster, vervoer, boodschappen doen en onderhoud van het terrein. Er zijn zeven medewerkers in loondienst aangesteld bij de aanbieder, onder wie een schoondochter met een hbo-opleiding die vervangend vennoot is, een begeleider met een mbo-opleiding niveau 4 persoonlijk begeleider specifieke doelgroepen, drie begeleiders vanuit beroepsbegeleidende leerweg (bbl), een parttime begeleider met een hbo-opleiding en een gastvrouw. Op consultbasis is een BIG geregistreerde GZ-psycholoog in de rol van gedragswetenschapper betrokken. De vennoten en de vervangend vennoot zijn SKJ-geregistreerd. Ten slotte zijn een stagiaire en een vrijwilliger actief.

2 Conclusie

In dit hoofdstuk geeft de inspectie haar conclusies weer. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk beschreven hoe het vervolg van het toezicht eruit zal zien.

Analyse

De inspectie constateerde op de volgende normen alleen positieve punten:

- Jeugdigen en ouders worden met respect behandeld en ervaren begrip, vertrouwen en veiligheid (norm 1.3).

Verbetering is nodig op de volgende normen:

- De hulp aan jeugdigen en ouders draagt bij aan een gezonde ontwikkeling in een zo thuis mogelijke omgeving (norm 1.5);
- Hulpverleners maken professionele afwegingen over de veiligheid van jeugdigen (norm 2.1);
- Hulpverleners handelen methodisch en ontwikkelingsgericht (norm 2.3);
- De bestuurder richt de organisatie zodanig in dat deze redelijkerwijs leidt tot verantwoorde hulp (norm 3.2);
- De bestuurder verbetert, in een lerend werkklimaat, continu zijn prestaties en de resultaten van de hulp (norm 3.3).

Daarnaast heeft de inspectie onder drie normen aandachtspunten genoemd.

De aanbieder heeft inmiddels specifieke verbetermaatregelen doorgevoerd:

- CariCon heeft de trapeleuning en de wasbak na het toezicht vastgemaakt.
- CariCon vraagt een VOG aan vóór aanvang van een nieuwe dienstverband.

De inspectie constateert dat vier van de getoetste normen grotendeels aan de norm voldoen, op vijf normen is verbetering noodzakelijk.

Vervolg

De inspectie verwacht dat CariCon bovenstaande verbeterpunten vertaalt in een verbeterplan met concrete maatregelen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen, inclusief termijnen waarbinnen deze maatregelen geïmplementeerd zijn. Dit verbeterplan moet voor 5 juni 2024 aan de inspectie worden verzonden. Het plan wordt getoetst op volledigheid, ambitie en realisme. Op basis van dit plan bepaalt de inspectie het vervolgtoezicht.

3 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het toezicht gepresenteerd, zoals de inspectie deze aantrof op het moment van toezicht. De inspectie geeft per norm aan wat haar oordeel is. De inspectie beoordeelt de normen op een vierpuntschaal:

- *De aanbieder voldoet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm alleen positieve punten.*
- *De aanbieder voldoet grotendeels aan de norm. De inspectie constateert op deze norm veelal positieve punten, verbetering is op punten mogelijk.*
- *De aanbieder voldoet grotendeels niet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm overwegend negatieve punten, verbetering is noodzakelijk.*
- *De aanbieder voldoet niet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm nauwelijks tot geen positieve punten, verbetering is zeer noodzakelijk.*
- *De inspectie heeft deze norm niet beoordeeld.*

Thema 1: Ontwikkelingsgerichte hulp

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de hulp gericht is op de ontwikkeling van de jeugdige en diens gezin.

In onderstaand figuur ziet u wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

Beeld

Eigen regie

Respect

**Sociaal
netwerk**

**Gezonde
ontwikkeling**

Hieronder leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

Norm 1.1		Oordeel
	Wensen, behoeften, mogelijkheden van jeugdigen, ouders en netwerk zijn bekend bij hulpverleners.	

Wensen, behoeften, mogelijkheden van jeugdigen, ouders en netwerk zijn bekend bij CariCon, maar vastleggen van veranderingen in het beeld heeft nog aandacht.

De inspectie hoort terug in de gesprekken met de vennoten, de plaatsers en de gedragswetenschapper dat zij een goed zicht hebben op de problematiek van de jeugdigen en wat hun behoeften zijn. Een ouder vindt dat CariCon de problematiek en de gezinssituatie beter in beeld moet hebben.

In het gesprek met de inspectie vertelt de vennoot over de wijze waarop zij zich bij een nieuwe plaatsing een beeld vormt van de jeugdige. De inspectie ziet een document waarin het plaatsingsbeleid van CariCon wordt beschreven. De gedragswetenschapper vertelt dat hij telefonisch afstemming heeft met de vennoot bij een nieuwe aanmelding en geeft een aantal voorbeelden hoe het intakeproces daarna verloopt met de plaatser, jeugdige en de ouders. De hulpvraag wordt meestal voorgelegd door de plaatser. Als na de intake een match is kan de jeugdige komen kijken of logeren bij CariCon. Als de hulp passend is, volgt plaatsing. De hulpvraag wordt volgens de gedragswetenschapper en vennoot gaandeweg verder bijgesteld en verfijnd. De begeleiders willen de jeugdigen graag onbevangen ontmoeten. Zij lezen niet alle achtergrondinformatie voorafgaand aan de kennismaking. De vennoot leest het dossier en geeft belangrijke aspecten door aan de begeleiders als de jeugdige komt.

In de vier dossiers ziet de inspectie documenten zoals onderzoeksverslagen en plannen van plaatsers en school. Hierin staat ook informatie over het gezin, netwerk, school en hobby's. Hiermee wordt een zo compleet mogelijk beeld gegeven voorafgaand aan de plaatsing. De informatie in de dossiers is niet altijd vertaald naar een hulpverleningsplan van CariCon zelf. In slechts een van de vier dossiers las de inspectie een uitgebreide startanalyse voor de matching geschreven door de vennoot. Hierdoor is niet in alle dossiers sprake van een actueel beeld. De vennoten hebben het beeld veelal in hun hoofd. Ook mist, bij het ontbreken van een hulpverleningsplan, de analyse van de wensen en behoeften van de jongere en/of het netwerk.

Aandachtspunt

- De inspectie verwacht dat het beeld, en veranderingen in het beeld, van de jeugdige, ouders en het netwerk vastgelegd wordt in het hulpverleningsplan. Dat is mede van belang bij de plaatsing van een nieuwe jeugdige en een zorgvuldige matching met de andere jeugdigen bij CariCon.

Norm 1.3**Oordeel**

Jeugdigen en ouders worden met respect behandeld en ervaren begrip, vertrouwen en veiligheid.

Jeugdigen worden bij CariCon met respect behandeld en ervaren begrip, vertrouwen en veiligheid.

Uit de gesprekken met jeugdige, gedragswetenschapper, vertrouwenspersoon en begeleider blijkt dat er voldoende tijd en aandacht besteed wordt aan de jeugdigen. Er worden voorbeelden gegeven van de dagelijkse praktijk waar de begeleiders samen dingen doen met de jeugdigen. Een jeugdige vertelt dat ze altijd kan praten met de begeleiding en het betrouwbare mensen zijn. Ook het contact met ouders vinden de vennoten belangrijk. Ze voeren oudergesprekken. Een ouder ziet echter graag meer nabijheid en een luisterend oor voor haar kind.

Volgens de plaatsers biedt CariCon gepaste warmte aan de jeugdigen. De begeleiders zijn vaste gezichten en zij zijn op vaste momenten aanwezig. De vennoten zijn zowel voor de jeugdigen is voor de begeleiders toegankelijk en beschikbaar. Ze komen ongeveer vijf keer per dag volgens de begeleider. Als de vennoten in het privé gedeelte zijn, kunnen ze geluiden in het gezinshuisgedeelte horen vanwege de gehorigheid van het pand. Begeleiders kunnen de vennoot(en) appen als ze nodig zijn in het gezinshuis. In het weekend zijn de vennoten meer in het gezinshuis en is er een begeleider minder ingeroosterd. Het mentorschap is volgens de vennoot en de gedragswetenschapper nog in ontwikkeling.

In de cliëntdossiers leest de inspectie dat een jeugdige deels een op een begeleiding heeft. De vennoot en begeleider vertellen dat ze de een op een begeleiding inzetten op paardencoaching, begeleiding naar therapieën, 'verdunning' in het gezinshuis (verdelen van de jeugdigen in twee groepen) en door een op een spelletje te spelen of boodschappen te doen. Er zijn geen vaste afspraken over de een op een begeleiding volgens de vennoot vanuit de verwijzers. Verder leest de inspectie in de cliëntdossiers dat de begeleiders bij het naar bed brengen persoonlijke aandacht geven aan de jeugdigen.

"Ik zie intensieve zorg bij CariCon; betrokken, een veilige, geborgen plek voor jongeren. Er is duidelijk aanwezigheid van de volwassenen, dat is voor de jongeren heel positief." *vertrouwenspersoon*

Volgens de jeugdige, vennoot en de begeleider wordt altijd geklopt op de slaapkamer en badkamerdeur voor het naar binnengaan. De begeleider en de vennoten kijken niet mee op de telefoon, behalve als de jeugdige zelf dingen laat zien. In het format van de intake leest de inspectie het kopje: wachtwoorden van telefoon/laptop. Dit is bij de vier dossiers die de inspectie heeft ingezien niet ingevuld.

De jeugdigen kunnen de slaapkamer van binnen op slot doen. Jeugdigen kunnen hun ouders bellen in de hal. Soms lopen er dan wel mensen langs tijdens het bellen.

Norm 1.5		Oordeel
	De hulp aan jeugdigen en ouders draagt bij aan een gezonde ontwikkeling in een zo thuis mogelijke omgeving.	

CariCon voldoet grotendeels niet aan norm 1.5; er zijn verbeterpunten met betrekking tot de fysieke omgeving, het toezicht na 21 uur en inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen.

Fysieke omgeving

Het gezinshuis staat op een groot terrein aan een doorgaande weg in een landelijke omgeving. Er zijn paarden, pony's en honden. Er is een grote tuin met bijgebouwen en een tuin met paardenbak waar gefietst en paardgereden kan worden. Het pand is in tweeën gedeeld: het gezinshuis is door een tussendeur afgescheiden van de privéruimtes van de vennoten. Tijdens de rondleiding door een jeugdige ziet de inspectie op de benedenverdieping de woonkeuken, een woon/eetkamer, de logeerkamer voor de vervangend vennoot en een winkeltje met tweedehands kleding en spullen. Hoewel de term winkeltje wordt gebruikt is dit gratis voor de jeugdigen.

In de woonkeuken en in de woonkamer zijn manden waar jeugdigen persoonlijke spullen kunnen opbergen. De telefoons en laptops liggen 's avonds in de woonkamer aan de lader. 's Avonds om half tien wordt de Wifi uitgeschakeld. In de hal zijn lockers voor jassen en schoenen.

De begane grond maakt een verzorgde indruk. Het gezinshuis is schoon, opgeruimd en warm ingericht.

De bovenverdieping waar de slaapkamers van de jeugdigen zijn, zag er minder verzorgd uit. Zo zit bij de trap naar de eerste verdieping de trapleuning los en er loopt los een internetkabel overheen. Boven hebben de jeugdigen een eigen slaapkamer en er is een ruime badkamer met een bad en aparte douche en wastafel. De tweede wastafel is er af gehaald en de inspectie ziet dat er pinnen uit de muur steken hetgeen gevaarlijk kan zijn voor de jeugdigen. Ook de bovenverdieping was schoon maar maakte een minder opgeruimde indruk. Dit kwam onder andere omdat handdoeken voor algemeen gebruik en de kleding van een jeugdige in een kast wordt opgeborgen aangezien deze jeugdige een prikkelarme slaapkamer nodig heeft. Deze jeugdige heeft een provisorisch toilet op de slaapkamer die elke dag wordt schoongemaakt. De inspectie bespeurde tijdens de rondleiding voor deze slaapkamerdeur een minder frisse geur.

Leefklimaat

De inspectie ziet in de keuken een afschrift van de huisregels. Deze zijn positief geformuleerd. Tijdens het dossieronderzoek leest de inspectie dat een jeugdige een aantal keren op de bruine stoel moet zitten in de hal. Volgens de begeleider komt dat een keer per twee weken voor als een jeugdige 'buiten haar raampje gaat' (window of tolerance). Veelal is dat dezelfde jeugdige. De bruine stoel is om een jeugdige weer tot zichzelf te laten komen. Daarna spreekt de begeleiding met de jeugdige of worden er kaartjes bij gepakt met een gevoelsmeter.

Zes van de zeven jeugdigen gaan zo mogelijk op de fiets naar school en krijgen daardoor veel beweging. Voor een jeugdige is een programma voor dagbesteding gemaakt. Op donderdag is er voor degene die wil paardrijles. In de weekenden wordt ook paard gereden. Volgens de vennoten en de jeugdige helpen de jeugdigen ook mee met de verzorging van de paarden en de stallen. Enkele jeugdigen hebben een bijbaantje. Er wordt meestal door de begeleiders gekookt. Soms helpen jeugdigen mee. Een keer in de week kookt de vrijwilliger Indonesisch. Een vennoot kookt twee keer per week en eet dan ook mee. Wanneer de school te ver weg is om te fietsen brengt de vennoot de jeugdigen met de auto naar school. Jeugdigen van bijvoorbeeld 15 jaar moeten om half negen naar bed. In het weekend mogen ze een halfuur later.

Alle jeugdigen hebben een huisarts en een tandarts in de buurt van het gezinshuis. De begeleider vertelt dat in vakanties begeleiding uitstapjes met de jeugdigen maken, zoals: uiteten, zelf een high tea maken, aardbeien plukken of naar een speeltuin. Dat leest de inspectie ook terug in een verslag van de teambespreking.

Toezicht na 21 uur

Volgens de vennoten, de jeugdige, de ouder, de begeleider en het rooster is de begeleiding tot 21 uur aanwezig. Alle jeugdigen verblijven dan op hun slaapkamer. De jeugdigen kloppen op de tussendeur aan het einde van de gang om de vennoot te roepen. Een jeugdige die beschikking heeft over een telefoon kan de vennoot appen. Als de jeugdige de vennoot appt, komt deze volgens de ouder van deze jeugdige niet altijd.

Tijdens de rondleiding ziet de inspectie boodschappenkratten op de gang staan. Volgens de jeugdige die de rondleiding verzorgt, worden deze kratten bij een andere jeugdige 's avonds en 's nachts voor de slaapkamerdeur gezet. Zodra de slaapkamerdeur open gaat, maakt dat lawaai en horen de vennoten dat en kunnen naar boven komen. Volgens de ouder en jeugdige is er 's avonds vaak onrust, omdat twee jeugdigen (die ook 's middags een vast kamermoment/rustuur hebben) niet slapen. Dit houdt andere jeugdigen wakker. Een jeugdige vertelt daarover dat ze regelmatig beide jeugdigen helpt als deze op haar deur kloppen of als ze de jeugdigen hoort huilen of hoort dat iemand uit bed valt. De vennoten zijn dan niet op de verdieping. Zij helpt de jeugdigen zelf, in plaats van de vennoten te roepen, soms leest ze een verhaaltje voor, soms is het alleen een kwestie van geruststellen, vertelt de jeugdige.

Vrijheidsbeperkende maatregelen

Zowel in de gesprekken met de jeugdige, de begeleider, de vennoten en de gedragswetenschapper heeft de inspectie vernomen dat er vrijheidsbeperkende maatregelen worden toegepast.

Voorbeelden die genoemd worden:

- beperking telefoon- en laptopgebruik;
- WIFI uit na 21.30 uur;
- verplicht kamermoment/rustuur voor twee jeugdigen.

De vennoten en begeleider vertellen dat de twee jongste jeugdigen na school verplicht een uurtje naar bed gaan, omdat ze hier van opknappen na een dag vol prikkels. In het begin vonden de twee jeugdigen het kamermoment/rustuur vreselijk, nu slapen ze beide. De andere jeugdigen kiezen er zelf voor om naar de slaapkamer te gaan of bijvoorbeeld wandelen. De inspectie hoort tijdens het toezicht 's middags het geluid van een bel. Volgens de begeleider betekent dat het einde van het kamermoment/rustuur van de twee jeugdigen. De vertrouwenspersoon is niet op de hoogte van het kamermoment/rustuur en treft bij zijn bezoeken altijd alle jeugdigen beneden aan. De gedragswetenschapper vertelt dat het kamermoment/rustuur voortkomt uit de hulpvraag en maandelijks terugkomt in de gesprekken met de vennoten. Het is de intentie dat het kamermoment/rustuur ook in het hulpverleningsplan terugkomt. De inspectie ziet bij inzage van de dossiers van deze twee jeugdigen dat de hulpverleningsplannen ontbreken. Verder heeft de inspectie geconstateerd dat de twee jeugdigen met het kamermoment/rustuur ook degenen zijn die 's avonds regelmatig voor onrust zorgen.

Verbeterpunten

- De inspectie verwacht dat op de bovenverdieping de trapleuning vastgezet wordt, de geur bij een slaapkamer verholpen wordt en de tweede wastafel in de badkamer weer aangebracht wordt, dan wel de uitstekende schroeven worden weggehaald.
- De inspectie verwacht dat CariCon ook na 21 uur een veilig pedagogisch klimaat biedt, met nabijheid en toezicht en voldoet aan de individuele behoefte van de jeugdigen. Specifiek wil zij dat de indeling op de bovenverdieping wordt heroverwogen. Zo ligt een van de jongste jeugdigen verder weg van de privé slaapkamer van de vennoten, wat het horen van geluiden bemoeilijkt.

- Op basis van hoofdstuk 6 van de Jeugdwet is voor het inzetten van vrijheidsbeperkende maatregelen buiten de gesloten jeugdhulp geen wettelijke grondslag. Er moet sprake zijn van een wettelijke grondslag om vrijheidsbeperkende maatregelen in te zetten. Wel kan het nodig zijn om in het geval van een acute noodsituatie direct gevaar af te wenden met een vrijheidsbeperkende maatregel. Mocht van een noodsituatie sprake zijn, dan verwacht de inspectie dat CariCon hiervoor dezelfde zorgvuldigheidseisen hanteert als voor jeugdigen met een gesloten machtiging in de JeugdzorgPlus. Hiervoor is afstemming met een gedragswetenschapper vereist. De inspectie begrijpt dat het, gelet op de doelgroep die CariCon jeugdhulp biedt, een uitdaging kan zijn om een juiste balans te vinden tussen het zorgen voor veiligheid en bescherming en het bieden van voldoende mate van vrijheid. De huidige inzet van de vrijheidsbeperkende maatregelen als het kamermoment/rustuur voor twee jeugdigen en beperking telefoon- en laptopgebruik strookt niet met de wettelijke eisen die hieraan worden gesteld. De inspectie verwacht dat CariCon het toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen afbouwt en zoekt naar alternatieven waarin in de individuele dossiers een onderbouwing staat.

Thema 2: De kundige hulpverlener

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de hulpverleners in staat zijn om met voldoende actuele en passende kennis en kunde te handelen en in hoeverre hulpverleners met anderen samenwerken waar dat nodig is.

In onderstaand figuur ziet u wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

Hieronder leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

Norm 2.1	Oordeel
 <p>Hulpverleners maken professionele afwegingen over de veiligheid van jeugdigen.</p>	

CariCon maakt deels professionele afwegingen over de veiligheid van jeugdigen.

Risico's met betrekking tot omgevings- en lichaamsfactoren en gedrag worden volgens de gedragswetenschapper besproken in het multidisciplinair overleg met de vennoten. De vennoten kunnen daar voorbeelden van noemen. CariCon gebruikt een zelf ontwikkeld risicotaxatie instrument.

De vennoot vertelt dat ze het instrument bij de start invult, jaarlijks bij de evaluatie en als er aanleiding toe is. De gedragswetenschapper geeft aan dat hij niet betrokken is bij het invullen van het risicotaxatie instrument. Het risicotaxatie instrument betreft een tabel met een vierpuntschaal met relevante onderwerpen in het dossier. De vennoot heeft in de tabel kruisjes gezet. Het kruisje geeft aan of er wel of geen sprake is van een risico. Het risico wordt inhoudelijk niet toegelicht. In de hulpverleningsplannen zijn de risico's niet apart benoemd. Uit het dossieronderzoek blijkt verder dat de vertaling van risico's naar het hulpverleningsplan niet in elk dossier navolgbaar is. Tijdens het dossieronderzoek ziet de inspectie dat bij drie van de vier risicotaxatie instrumenten weliswaar risico's zijn aangekruist, maar dat deze niet actueel zijn. Van een jeugdige met een crisisplaatsing ontbreekt het risicotaxatie instrument.

In de vier dossiers die de inspectie inzag, zaten geen signaleringsplannen. Ook niet in de dossiers waarbij je, gezien de problematiek, ze wel zou verwachten.

De inspectie ziet dat in de handboek/klapper voor nieuwe medewerkers de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (de Meldcode) zit. De begeleider die met de inspectie spreekt is niet bekend met de Meldcode.

Verbeterpunten

- De inspectie verwacht dat CariCon voor elke jeugdige de risico's breed in kaart brengt bij start van de hulp, tussentijds en bij veranderende omstandigheden en deze vastlegt in het dossier, ook indien het een crisisplaatsing betreft. Het verminderen van de risico's moet een navolgbaar onderdeel van de hulpverlening zijn. De afweging om al dan niet gebruik te maken van signaleringsplannen maakt daar onderdeel van uit. (Zie Jeugdwet art 4.1.1 lid 3 en de Richtlijn 'Samen met ouders en jeugdigen beslissen over passende hulp'.)
- De inspectie verwacht dat de begeleiders van CariCon gezien de doelgroep geschoold worden in de Meldcode en het herkennen van signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld.

Hulpverleners handelen methodisch en ontwikkelingsgericht.

CariCon handelt niet methodisch en deels ontwikkelgericht. Caricon zorgt niet voor een doelmatige en continue dossiervoering.

De vennoot geeft aan dat de doelen door de plaatser, jeugdige en ouders worden bepaald. De vennoot vertelt dat ze de hulpverleningsplannen meestal binnen zes weken schrijft en dat twee maal per jaar evaluaties zijn. Uit dossieronderzoek blijkt dat dat twee van de vier hulpverleningsplannen niet actueel zijn. De doelen zijn wel concreet en ontwikkelgericht. Van twee jeugdigen ontbreken de hulpverleningsplannen. Bij vier jeugdigen is de laatste evaluatie meer dan een jaar geleden.

De vennoot kijkt vervolgens in map met papieren; ook daar ontbreken de twee hulpverleningsplannen. De vennoot vertelt dat desbetreffende informatie over de jeugdigen waarschijnlijk nog in haar opschrijfboekje staat en dat 'achter de laptop zitten een uitdaging voor haar is'.

Verder geven de gedragswetenschapper en een ouder voorbeelden dat twee keer per jaar een groot overleg is met de vennoten, de gedragswetenschapper, indien mogelijk (deels) de jeugdige, de plaatser en andere betrokkenen waar doelen worden geëvalueerd. De gedragswetenschapper vertelt dat deze werkwijze mogelijk nog niet voor alle jeugdigen is opgepakt.

CariCon heeft geen cliëntvolgsysteem, de cliëntdossiers staan op Google docs. Een begeleider laat zien dat er in het handboek/klapper per jeugdige doelen staan. De inspectie ziet dat deze grotendeels verouderd zijn. Verder ziet de inspectie bij het dossieronderzoek dat bij een jeugdige vijf maanden en bij een andere jeugdige twee maanden niet gerapporteerd is. Volgens de begeleider is dat, omdat er over de jeugdige weinig te rapporteren is en dat de begeleiders niet in Google docs kunnen rapporteren. Dat wat de begeleiders rapporteren, moet door de vennoot worden overgezet in Google docs. Voorheen werd mondeling of via de groepsapp van CariCon informatie over de dagelijkse gang van zaken gedeeld. De begeleider vertelt dat door het groeien van het team nog uitgezocht moet worden hoe het rapporteren werkt.

De gedragswetenschapper kan niet meelesen met de rapportages en belt ter compensatie regelmatig met de vennoot.

Positief vindt de inspectie dat in het format van het hulpverleningsplan van CariCon ruimte is voor feedback van de jeugdige, ouder(s), plaatser en school.

Verbeterpunten

- Volgens artikel 4.1.3 van de Jeugdwet is de wettelijke termijn voor het opstellen van een hulpverleningsplan zes weken. In de wet wordt geen uitzondering gemaakt voor crisisplaatsingen. De inspectie verwacht dat de aanbieder maatregelen treft om deze termijn te behalen, ook bij crisisplaatsingen.
- De inspectie verwacht dat voor jeugdigen, ouders en begeleiders duidelijk is wat de doelen zijn waaraan wordt gewerkt.
- De inspectie verwacht dat de voortgang en de resultaten van de hulp met passende frequentie samen met de jeugdigen en ouders, gezinsvoogden en andere betrokken hulpverleners wordt geëvalueerd en wordt vastgelegd in dossiers.
- De inspectie verwacht van de aanbieder, binnen een afzienbaar tijdsbestek, doelmatige en continue dossiervoering met betrekking tot het rapporteren op doelen en het opnemen van relevante informatie voor de hulpverlening van plaatsers of hulpverleners. Bijvoorbeeld door een cliëntvolgsysteem te implementeren waar ook de gedragswetenschapper en de begeleiders toegang toe hebben en kunnen rapporteren.

Norm 2.4		Oordeel
	Hulpverleners bieden samenhangende en waar nodig integrale hulp aan jeugdigen en hun ouders	

CariCon werkt met de plaatsers en andere ketenpartners samen in een netwerk en stemmen af over de samenwerking en wederzijdse verwachtingen en wie waarvoor verantwoordelijk is. Continuïteit van hulp als de jeugdige 18 jaar wordt, is een aandachtspunt.

De vennoten vinden het belangrijk dat de samenwerking met ketenpartners gelijkwaardig is. Afspraken worden genoteerd. En vennoten investeren in oudergesprekken waar gezinsvoogden niet altijd bij zijn. De vennoten zien dat de jeugdigen ontspannen als de vennoten en de ouders rustig contact hebben met elkaar.

Ook de plaatsers zien dat de vennoten ruimte geven aan de ouders. CariCon communiceert goed met de plaatsers als er vragen zijn, de vennoten zijn stevige gesprekspartners en er is een passende op inhoud gerichte wisselwerking. Plaatsers vertellen dat zij CariCon kritisch kunnen bevragen op keuzes.

Volgens de gedragswetenschapper is de samenwerking met de vennoten goed, er is sprake van korte lijntjes. Ook de contacten met externen zoals de gemeenten en gezinsvoogden met CariCon gaat goed volgens de gedragswetenschapper. In een casus is het contact wat stroef verlopen.

De inzet van specialistische hulp wordt via de plaatser in gang gezet. In een MDO sluit vervolgens een externe behandelaar aan. CariCon heeft twee contextueel therapeuten die veelal worden ingezet voor therapie voor de jeugdigen. De vennoten zijn zelf ook bevoegd en bekwaam om deze therapie te geven, maar doen dit bewust niet zodat de begeleiding en behandeling gescheiden blijft. Wel is het behulpzaam om vanuit het zelfde beeld invulling te geven aan de begeleiding en behandeling. Het zelfde geldt voor de paardencoaching. Ook hier zijn beide vennoten bekwaam om zelf paarden coaching te verzorgen. Desondanks wordt een paardencoach ingehuurd om dit te verzorgen voor de jeugdigen.

Tijdens het dossieronderzoek ziet de inspectie informatie van andere betrokkenen terug. Het gaat bijvoorbeeld over verslagen van hulpverleners en/of plaatser, plannen van school of een vorige aanbieder en omgangsafspraken.

“Als de hulpverlening start volgens afspraak, maar een ketenpartner opeens iets anders besluit dan geven we aan: ‘Om te voorkomen dat we elkaar kwijtraken, moeten we nu om de tafel komen’.” *gezinshuisouder*

Eén van de jeugdigen die bij CariCon verblijft, is nu 17 jaar oud. Het vervolg voor deze jeugdige die bijna 18 is, is nog niet duidelijk volgens de ouder en de vennoten. De gezinsvoogd zoekt naar een passende plek. Verlengde jeugdhulp zou volgens de vennoten ook een optie zijn al is dat niet de opzet van CariCon. Ondertussen is er al een nieuwe jeugdige boventallig geplaatst, omdat de 17 jarige volgens de gedragswetenschapper binnenkort zal uitstromen.

Voorafgaande aan de vaststelling van het rapport hebben de vennoten laten weten dat de hulp aan de jeugdige die boventallig was geplaatst, een dag na het toezicht is beëindigd. CariCon is voornemens om een lege plek in het vervolg pas in te vullen nadat een jeugdige daadwerkelijk is uitgestroomd.

Aandachtspunt

- De inspectie verwacht dat CariCon samen met ketenpartners zoekt naar een goede vervolgplek voor een jeugdige als de hulpverlening bij CariCon stopt, bijvoorbeeld als CariCon geen geschikte plek blijkt te zijn voor een jeugdige of als de jeugdige meerderjarig wordt.

Thema 3: Goed bestuur

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de organisatie op een goede wijze wordt bestuurd en een lerende organisatie is die zich voortdurend verbetert.

In onderstaand figuur ziet u direct wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

In onderstaande tabel leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

Norm 3.2	Oordeel
 De bestuurder richt de organisatie zodanig in dat deze redelijkerwijs leidt tot verantwoorde hulp.	

CariCon voldoet grotendeels niet aan norm 3.2; verbetering is nodig met betrekking tot de inrichting van de organisatie en de VOG's.

Inrichting organisatie

De inspectie hoort in gesprekken met de vennoten en begeleider dat zij CariCon positioneren als een gezinshuis. Zo ook in het gesprek met de inspectie en in de contacten met de ketenpartners. CariCon heeft het Keurmerk Gezinshuizen.

De inspectie constateert echter dat CariCon niet voldoet aan de definitie en kenmerkende elementen van een gezinshuis volgens de Kwaliteitscriteria Gezinshuizen. CariCon heeft meer kenmerken van een kleinschalige woonvoorziening:

- Volgens de Kwaliteitscriteria Gezinshuizen verblijven in een gezinshuis gemiddeld drie tot zes jeugdigen in een gezinsgerichte setting;
- Anders dan in een residentiële setting, hebben jeugdigen in een gezinshuis niet te maken met wisselende groepsopvoeders. Volgens de Kwaliteitscriteria gezinshuizen zijn vennoten te zien als vaste opvoeders en is er meer gelegenheid voor persoonlijke relaties dan in een residentiële groep.

Bij CariCon verblijven op het moment van toezicht zeven jeugdigen. De vennoten wonen in een privé gedeelte van het huis. Daarnaast blijkt uit het rooster dat dagelijks tussen 9 en 21 uur begeleiders worden ingezet. Ook zijn de vennoot regelmatig niet aanwezig.

De inspectie ziet dat CariCon een zo huiselijk mogelijke omgeving wil creëren, dit wordt ook aangegeven door de vertrouwenspersoon en de plaatsers.

Verklaring omtrent gedrag (VOG)

De inspectie heeft vijf personeelsdossiers onderzocht en constateerde dat twee verklaringen omtrent het gedrag (VOG) afgegeven waren na indiensttreding van de betreffende medewerkers.

Uitsluitcriteria

Jeugdigen met een verslaving, zware psychiatrie, suïcidaliteit, automutilatie en verstandelijke beperking vallen volgens de vennoten en de gedragswetenschapper onder de uitsluitcriteria van de aanbieder. Dit kon de inspectie niet terugvinden op de website van de aanbieder.

Deskundigheid en capaciteit personeel

Een van de vennoten is pedagogisch geschoold (post-hbo contextuele therapie) en heeft ruime ervaring in de jeugdhulp. Zij houdt zich bezig met de administratie, instroom, contacten met ouders en plaatsers. De andere vennoot is van oorsprong werktuigbouwkundige en is sinds 2020 pedagogisch geschoold (post-hbo contextueel werker). Hij houdt zich bezig met praktische zaken zoals het rooster, vervoer, boodschappen doen en onderhoud van het terrein. Er zijn zeven medewerkers in loondienst aangesteld bij de aanbieder, onder wie een schoondochter met een hbo-opleiding die vervangend vennoot is. Er is een begeleider met een mbo-opleiding niveau 4 persoonlijk begeleider specifieke doelgroepen en een parttime begeleider met een hbo-opleiding in dienst. Daarnaast zijn er drie begeleiders vanuit beroepsbegeleidende leerweg (bbi) en een gastvrouw. De vennoten en de vervangend vennoot zijn SKJ-geregistreerd.

De vennoten hebben samen intervisie met een externe begeleider. Een vennoot heeft ook supervisie en kan voorbeelden geven van landelijke richtlijnen die ze gebruikt. Verder hebben de vennoten nog een coach die ze periodiek spreken.

Op consultbasis is een BIG geregistreerde GZ-psycholoog in de rol van gedragswetenschapper betrokken. De gedragswetenschapper komt maandelijks naar CariCon om met de vennoten de jeugdigen te bespreken en sluit aan bij MDO's. De gedragswetenschapper heeft een plan gemaakt voor teamontwikkeling en deskundigheidsbevordering voor de begeleiders. Het eerste thema is gedragsproblematiek bij jeugdigen met hechtingsstoornissen. De begeleider vertelt dat over twee weken de eerste bijeenkomst van de begeleiders met de gedragswetenschapper is.

De vennoten zijn voornemens om functiewaarderingsgesprekken in te voeren voor de begeleiders.

Verbeterpunten

- De inspectie verwacht dat de vennoten een duidelijke visie hebben over de aard en het type zorg die zij biedt (gezinshuis of kleine woonvoorziening). De inspectie verwacht dat deze in lijn zijn met de daarvoor geldende professionele richtlijnen.
 - Indien het type zorg een gezinshuis blijft, verwacht de inspectie dat zij gaan voldoen aan de Kwaliteitscriteria Gezinshuizen en dat de vennoten zelf vaker de zorg en begeleiding verzorgen.
 - Indien de zorgvorm verschuift naar het zijn van een kleinschalige woonvorm, verwacht de inspectie dat de aanbieder daarover transparant is richting ouders, plaatsers en andere ketenpartners, zoals de inkoop van de verschillende gemeenten.
- De inspectie verwacht dat de aanbieder voor iedere medewerker of vrijwilliger die structureel contact met jeugdigen of hun ouders heeft een VOG in het bezit heeft vóór aanvang van de werkzaamheden.

Norm 3.3		Oordeel
	De bestuurder verbetert, in een lerend werkklimaat, continu zijn prestaties en de resultaten van de hulp.	

CariCon voldoet grotendeels niet aan norm 3.3.; er zijn verbeterpunten met betrekking tot de incidentenregistratie en het organiseren van in- en tegenspraak.

In het door CariCon overhandigde incidentoverzicht van 2023 staan vier incidenten die tussen 2015 tot 2020 hebben plaatsgevonden.

De gedragswetenschapper geeft aan dat incidenten worden besproken met hem en geduid worden met het Vlaggensysteem en dat er geen registratiesysteem voor incidenten is.

In de cliëntendossiers bij de dagrapportage ziet de inspectie dat er meerdere incidenten bijvoorbeeld met fysieke agressie richting medewerkers, middelengebruik of grensoverschrijdend gedrag tussen jeugdigen onderling in de hulpverlening hebben plaatsgevonden, maar dat geen enkele van de incidenten als zodanig is geregistreerd. In gesprekken met de vennoten en de begeleider blijkt dat zij een verkeerd beeld hebben wat als incident moet worden gezien. Zo beperken zij zich tot bijvoorbeeld een gebroken raam.

Uit de diverse gesprekken die de inspectie tijdens het toezicht heeft gevoerd, blijkt dat de vennoten niet actief in- en tegenspraak organiseren, bijvoorbeeld door het ophalen van ervaringen van jeugdigen, ouders en ketenpartners via een tevredenheidsonderzoek.

De vertrouwenspersoon spreekt de vennoten regelmatig en heeft de ervaring dat er tijd wordt vrijgemaakt en hij antwoord krijgt op zijn vragen.

Verbeterpunten

- De inspectie verwacht van CariCon dat deze een heldere definitie heeft van wat een incident is en calamiteiten of geweldincidenten bij de inspectie meldt. Van incidenten die niet gemeld hoeven worden verwacht de inspectie dat een organisatie de incidentenregistratie en afhandeling zodanig heeft ingericht dat deze helpt bij het verbeteren van de kwaliteit.
- De inspectie verwacht dat CariCon actief in- en tegenspraak organiseert, bijvoorbeeld door een vorm van medezeggenschap door cliënten en medewerkers.
- De inspectie verwacht dat CariCon blijft investeren in het ophalen van de ervaringen van jeugdigen en hun ouders om de kwaliteit van de hulp en het leefklimaat te verbeteren.

Norm 3.4		Oordeel
	De bestuurder biedt jeugdigen en hun ouders de mogelijkheid voor hun individuele belangen op te komen.	

CariCon biedt jeugdigen en hun ouders de mogelijkheid voor hun individuele belangen op te komen. Het passend beschikbaar stellen van de klachtenregeling behoeft nog aandacht.

Tijdens het bezoek van de inspectie aan CariCon ziet de inspectie in de huisregels contactinformatie van de vertrouwenspersoon van Jeugdstem staan. Van de jeugdige, de begeleider en de vennoten hoort de inspectie dat de vertrouwenspersoon ongeveer drie of vier keer per jaar komt en dat de jeugdigen dan met de vertrouwenspersoon kunnen praten. De vertrouwenspersoon geeft in het gesprek met de inspectie aan dat de jeugdigen gestimuleerd worden om met hem te praten en te appen. De jeugdigen stellen vooral vragen over telefonie, rechten en bejegening. De gedragswetenschapper geeft aan dat ouders in evaluaties hun ongenoegens kenbaar kunnen maken.

Uit controle door de inspectie blijkt dat CariCon is aangesloten bij Klachtenportaal Zorg. Dit staat niet op de website van CariCon en de klachtenregeling is niet bekend bij de ouder en jeugdige. Volgens de vennoten wordt in de intake de klachtenregeling besproken. Uit de aangeleverde documenten blijkt dat er geen klachten zijn over 2022.

Aandachtspunt

- De inspectie verwacht dat CariCon de klachtenregeling laagdrempelig beschikbaar maakt voor de jeugdigen en de ouders, bijvoorbeeld door deze op de website te plaatsen (zie ook de Jeugdwet artikel 4.2.1. lid 3 en lid 7).

Bijlage: Verantwoording van het toezicht

De inspectie voerde het toezicht bij Gezinshuis CariCon onaangekondigd uit op 6 februari 2024. Om tot een gefundeerd oordeel te komen, gebruikte de inspectie voor het toezicht verschillende informatiebronnen. De informatie uit deze bronnen is met elkaar vergeleken en gewogen. Voor het toezicht zijn de volgende bronnen betrokken:

- Een gesprek met een jeugdige.
- Een (telefonisch) gesprek met een ouder.
- Een gesprek met twee vennoten.
- Gestructureerde interviews met:
 - een begeleider
 - een gedragswetenschapper
 - drie plaatsers
 - een vertrouwenspersoon
- De check van vijf dossiers op de aanwezigheid van de Verklaring Omtrent het Gedrag van medewerkers, waarbij de inspectie op basis van een aantal criteria zelf de dossiers heeft geselecteerd.
- De check van vier dossiers van jeugdigen, onder andere op de aanwezigheid van een plan en risico-inschattingen en –beoordelingen. Hierbij was een vennoot aanwezig als de inspectie vragen had. De inspecties hebben zelf de dossiers geselecteerd.
- Observaties van de leef- en verblijfruimten, een nieuwe opname en de paard rijinstructie van jeugdige.
- Analyse van de volgende documenten:
 - handboek/klapper voor nieuwe medewerkers;
 - overzicht medewerkers en cliënten;
 - huisregels;
 - plaatsingsbeleid;
 - incidentenoverzicht;
 - roosters van februari 2024;
 - notulen van de twee teamoverleggen;
 - leeg format voor een hulpverleningsplan;
 - rapport van de meest recente audit voor het Keurmerk Gezinshuizen.

Duidelijk. Onafhankelijk. Eerlijk.

www.igj.nl